

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ / ΤΜΗΜΑ : Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΕΡΙΟΔΟΥ : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ : 2 ΩΡΕΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τα πλεονεκτήματα της ειρήνης

Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοίμεθα καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, [...] μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.

Ἰσοκράτης, Περὶ εἰρήνης 19-21

ΘΕΜΑΤΑ

A. κατανόηση κειμένου

1. Να μεταφράσετε το χωρίο: « Ἄρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν ... διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν».

Μονάδες 4

2.α. Ποιες είναι σύμφωνα με το κείμενο οι συνέπειες που επιφέρει ένας πόλεμος;

Μονάδες 2

2.β. Ποια είναι τα πλεονεκτήματα που μπορεί να αποκομίσει μία πόλη, όπως η πόλη της Αθήνας, με τη σύναψη ειρήνης;

Μονάδες 2

B. Λεξιλογικές – ετυμολογικές παρατηρήσεις.

1. Να βρείτε με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι ακόλουθες της νέας ελληνικής: *επάρκεια, δοκιμασία, ρητός, κάτοικος, χέρι, εξοχή, αλλαγή, διαμονή, δωρεά, κατάλοιπο.*

2. *Γενέσθαι*: να γράψετε δύο λέξεις των νέων ελληνικών που να προέρχονται από τον συγκεκριμένο ρηματικό τύπο και στη συνέχεια να δημιουργήσετε από μία πρόταση για την καθεμιά.

Μονάδες 2,5

Γ. γραμματική

1.α. Να γράψετε β' ενικό πρόσωπο του αορίστου β' των ακόλουθων ρημάτων και στη συνέχεια να κάνετε εγκλιτική αντικατάσταση:

Οριστική

υποτακτική

ευκτική

προστακτική

Αορ. Β'

- i. ἄγω
- ii. λέγω
- iii. λαμβάνω
- iv. τυγχάνω
- v. πάσχω
- vi. μαυθάνω
- vii. γίγνομαι
- viii. βάλλομαι
- ix. ὀράω -ῶ
- x. πυνθάνομαι

Μονάδες 2,5

1.β. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στο β' πληθυντικό πρόσωπο: πείθω.

Ενεστ.
Παρατ.
Μέλλ.
Αόρ.
Παρακ.
Υπερσ.

Μονάδες 2,5

2. Να μεταφέρετε τα ονόματα στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού:

1. τήν πόλιν
2. τὸν βίον
3. τοῖς Ἑλλησιν
4. πολλῆς ἀσφαλείας
5. πολέμων
6. κινδύνων
7. τὴν θάλατταν
8. τὴν ἡμέραν
9. τὰς προσόδους
10. ἅπαντας ἀνθρώπους

Μονάδες 2,5

Δ. συντακτικό

Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους υπογραμμισμένους όρους (υποκείμενα, αντικείμενα, κατηγορούμενα)

- i. εἰ τὴν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὐπορώτεροι γιγνοῖμεθα
- ii. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελῶς τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν
- iii. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν.

Μονάδες 2

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!